

II. Износъ.

Даннитъ за износа на всъка страна даватъ ясна картина за развитието и характера на нейното стопанство. Числата за износа, дадени въ горната табличка, за разпредѣлението на износнитъ артикули въ 5 групи, показватъ, че България изнася на международния пазаръ главно произведенията на своето земледѣлие и скотовъдство и по-малко произведенията на своята индустрия.

1. Сурови и полуобработени материали. Повече отъ половината на стойността на цѣлия износъ (53·4%) представлява групата *сурови и полуобработени материали*, която, следователно, е първа по стойностъ и значение. Презъ 1931 год. нейниятъ износъ е достигналъ до 176,189 тона различни стоки на обща стойностъ 3,170·2 мил. лв., т. е. съ 86,072 тона (8·5%) въ повече отъ износа презъ 1930 год., обаче, поради катастрофалното спадане на ценитъ, стойността на групата е намалѣла съ 33·1 м. лв. или съ 9·4%.

Най-важниятъ артикулъ на тая група и първостепененъ за цѣлия износъ е *суровиятъ тютюнъ* (на листа). Презъ 1931 г. неговиятъ износъ е възлѣзълъ на 24,587 тона на обща стойностъ 2,579·7 мил. лв. Въ сравнение съ 1930 г., по количество той отбелязва увеличение 2134 тона, обаче, стойността му поради спадането на ценитъ, е намалѣла съ 74·5 мил. лв. Значението на тютюна за народното стопанство и българския износъ се вижда отъ това, че изнесенитъ суровъ тютюнъ презъ 1931 год. съставлява 81·4 процента отъ стойността на цѣлата група сурови и полуобработени материали и 43·5% отъ стойността на цѣлия износъ.

Следъ суровия тютюнъ идватъ другитъ сурови и полуобработени материали отъ растителенъ произходъ: живи и сушени растения и цвѣтя, фуражни растения и трици, отпадъци отъ маслодайни семена, градинарски, ливадарски и индустриални семена. Общата стойностъ на тая група презъ 1931 г. възлиза на 349·8 мил. лв., т. е. съ 10·5 м. л. въ повече, отколкото презъ 1930 г. Най-значителни пера на тая група съставляватъ износътъ на семена (градинарски, ливадарски и индустриални) за 127·8 м. л. и износътъ на отпадъци отъ маслодайни семена за 91·1 мил. лева.

Къмъ материалитъ отъ растителенъ произходъ спада и дървения суровъ и полуобработенъ материалъ, изнесенъ за обща сума 36·8 м. л., т. е. съ 26 м. л. въ по-малко отъ 1930 г. Най-голтмото перо въ износа на дървениитъ материали съставляватъ дървениитъ вжлища на стойностъ 33·2 мил. лева.

Разглеждайки групата сурови и полуобработени материали трѣбва да споменемъ и за материалитъ отъ животински произходъ, а именно: кожи табашки (сурови, солени и щавени) и кожи кожухарски, сурови, износътъ на които е възлѣзълъ на 131·6 м. л. и, въ сравнение съ 1930 г., е намаленъ съ 120·8 м. л. Износътъ на кости и копита, косми и пера е

още съвсемъ незначителенъ. Отъ животински произходъ сж и нѣкои отъ текстилнитъ материали: вълна, копринени пашкули и сурова коприна съ обща стойностъ 47·4 м. л. Въ сравнение съ 1930 г., износътъ на текстилни материали отбелязва намаление 33·4 мил. лв. и се представлява главно отъ копр. пашкули и естеств. коприна на стойностъ 46·8 мил. лв.

2. Храни и питиета. При износа втора по значение е групата *храни и питиета*. Тя е въ тѣсна връзка съ развитието на земледѣлското и скотовъдно стопанство, както и отражение на добритъ и слаби реколта. Даннитъ за тая група на износа отбелязватъ едно силно развитие на количеството, което отъ 369,071 тона презъ 1930 г. се е покачило на 584,945 тона презъ 1931 г., т. е. показва едно увеличение отъ 215,874 тона, равно на 58·5%. Стойността, обаче, поради бързото спадане на ценитъ на зърненитъ храни, отъ 2,143·6 мил. лв. презъ 1930 г., се покачва едвамъ на 2,467 м. л. презъ 1931 г. отбелязвайки едно увеличение отъ 323·4 м. л. или само 15·1%. Очевидна е голѣмата загуба, която понесе стопанството на земледѣлска България отъ това бързо спадане на ценитъ на зърненитъ и др. храни. При все това, благодарение на отличната реколта, участието на групата храни и питиета въ общата стойностъ на износа е нарастнало отъ 34·6% презъ 1930 год. на 41·5% презъ 1931 година.

Най-важниятъ представителъ на групата храни и питиета сж *зърненитъ храни и произведения отъ тѣхъ*. Тѣхниятъ износъ презъ 1931 г. е възлѣзълъ по стойностъ на 1,286·5 мил. лв. или съ 367·7 м. л. (34%) въ по-малко отколкото презъ 1930 г. Участието на зърненитъ храни въ стойността на групата храни и питиета възлиза на 52·1% (1930 г. — 42·8), а въ стойността на цѣлия износъ — 21·7% (1930 г. — 14·8). Между зърненитъ храни първо мѣсто заематъ пшеницата и царевичата, чийто износъ презъ 1931 г. е възлѣзълъ респект. на 996 и 295 мил. лева.

Подиръ зърненитъ храни идватъ хранителнитъ произведения отъ животински произходъ, които добиватъ все по-голтмо значение за износа и, въобще, за народното стопанство. Презъ 1931 г. тѣхниятъ износъ е възлѣзълъ на 996·4 м. л., като е показалъ едно увеличение само отъ 6 м. л. Хранителнитъ произведения отъ животински произходъ участвуватъ въ групата храни и питиета съ 40·4% (1930 г. — 41·5), а въ общата стойностъ на износа съ 16·8 процента (1930 г. — 15·9). Групата се представлява главно отъ яйцата, закланитъ домашни птици, сиренето и кашкавала. Отъ тѣхъ първостепенно значение иматъ *яйцата*, чийто износъ е възлѣзълъ презъ 1930 г. на 887·3 м. л. и презъ 1931 г. на 850 м. л., а подиръ тѣхъ следватъ закланитъ домашни птици (86·8 м. л.), сиренето и кашкавалътъ (52·9 м. л.).

3. Фабрични произведения. Третата по стойностъ е групата фабрични произведения. Презъ